

Eyvindartunga ehf.
Sigurður Jónsson
Eyvindartunga
801 Selfoss

2003080037
8721; 9310

Reykjavík, 24. september 2003
/--

Efni: Bygging 295 kW heimarafstöðvar í Eyvindartungu, Bláskógabyggð. Ákvörðun um matsskyldu.

Vísað er til erindis Eyvindartungu ehf. dags. 5. ágúst 2003 þar sem Skipulagsstofnun er tilkynnt bygging 295 kW heimarafstöðvar samkvæmt 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum og lið 13a í 2. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði álits Bláskógabyggðar, Fornleifaverndar ríkisins og Umhverfisstofnunar. Umsagnir bárust frá Bláskógabyggð með bréfi dags. 19. september 2003, Fornleifavernd ríkisins með bréfi dags. 15. september 2003 og Umhverfisstofnun með bréfum dags. 4. og 23. september 2003.

Frekari upplýsingar og svör bárust frá framkvæmdaraðila með tölvupóstum dags. 9., 12. og 18. september 2003.

FRAMLÖGÐ GÖGN FRAMKVÆMDARAÐILA

Fyrirhuguð framkvæmd

Fram kemur í framlögðum gögnum framkvæmdaraðila að uppsett afl núverandi Sandárvirkjunar IV í landi Eyvindartungu sé um 180 kW og núverandi lón sé um 2000 m² að stærð. Fyrirhuguð sé bygging Sandárvirkjunar V ofar í farvegi Sandár og verði uppsett afl hennar 295 kW. Framkvæmdir felist í byggingu nýs um 30 m² stöðvarhúss nokkru ofan núverandi lóns, gerð um 4,5 m hárrar og um 32 m langrar stíflu í farvegi árinna og lagningu tæplega 900 m langs aðrennslisrörs frá úttaki við stíflu að stöðvarhúsi. Fram kemur að rörið verði um 700 mm að þvermáli og verði grafið í jörðu. Að stífluframkvæmdum loknum muni myndast um 2300 m² lón ofan stíflu og fallhæð muni verða 43 m. Tilgangur með framkvæmdunum sé aukning orkuframleiðslu og sala á raforku.

Framkvæmdaraðili lagði fram viðbótargögnum vegna umsagnar Umhverfisstofnunar um að

þörf væri á á frekari upplýsingum um aðkomuleiðir, áætlaða efnisþörf og staðsetningu efnistökuastaða, áætlað rask vegna niðurgraftrar á aðrennislögn, áform um frágang og hversu miklu af heildarrennsli Sandár verður veitt í gegnum virkjunina. Fram kemur að bráðabirgðavegur verði lagður undir aðrennislögn úr járnörum frá stöðvarhúsi að stíflu og verði vegurinn jafnframt notaður til aðfanga við stíflubyggingu. Lögnin verði síðan niðurgrafin og þakin jarðvegi og gróðri þannig að hún verði ekki sýnileg og vegur þannig aflagður. Gert sé ráð fyrir að um 160 m langur vegur verði lagður að stöðvarhúsi um 50-100 metra ofan við lón virkjunar IV en núverandi vegur nái nú þegar upp fyrir lónið. Fram kemur að lágmarksrennsli Sandár við fyrirhugað stíflustæði sé 0,97 m³/s en meðalrennsli sé hins vegar nokkru hærra. Að framkvæmdum loknum verði lágmarksrennsli við stöðvarhús 0,45 m³/s. Nákvæmar áætlanir á efnistilflutningi eða efnisþörf vegna framkvæmda við fyrirhugaða stíflu liggja ekki fyrir en efnistaka fari einungis fram úr aðliggjandi hól við stíflustæði og fyrirhuguðu lónstæði. Ekki verði um jarðvegsstíflu að ræða heldur einungis uppfyllingu að steyptri stíflu í trektir sem áætlað sé að verði í lögun eins og almennt gerist við brýr, um 1-2 m steyppt hallandi niður í jarðveginn. Síðan verði fyllt að þvervegnum en trektin til þess gerð að halda jarðveginum/efninu á réttum stað. Áætlað magn steinsteypu sé um 300 m³.

Fram kemur í framlögðum gögnum framkvæmdaraðila að umhverfisáhrif fyrirhugaðra framkvæmda verði lítil. Engin fiskgengd sé í Sandá, framkvæmdin sé ekki innan svæðis sem njóti verndar og með framkvæmdinni sé verið að nýta náttúruauðlind sem eyðist ekki, valdi hvorki ónæði né mengun og leiði ekki til úrgangsmýndunar.

ÁLIT UMSAGNARAÐILA OG SVÖR FRAMKVÆMDARAÐILA

Í umsögnum Bláskógabyggðar og Fornleifaverndar ríkisins kemur fram það álit að framkvæmdin skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Sveitarstjórn Bláskógabyggðar bendir á þegar hafi verið virkjað á svæðinu og sé frágangur þess góður. Gerð er krafa um að gengið verði frá svæðinu eftir framkvæmdir þannig að sem minnst jarðrask sjáist og gengið frá aðveiturörum á snyrtilegan hátt. Í frekari umsögn Umhverfisstofnunar kemur fram að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að valda umtalsverðum umhverfisáhrifum.

Í frekari umsögn Umhverfisstofnunar kemur fram að helstu áhrif fyrirhugaðrar virkjunar sé bein skerðing á gróðurlendi. Ummerki á gróður af völdum framkvæmdarinnar verði mest norðan megin ár, þar sem verndargildi hans sé minna en sunnan ár og aðstæður til frágangs góðar m.a. vegna veglagningar svo að rask verður ekki teljandi. Bent er á að talsvert sé um mýrarfláka meðfram bökkum árinna en svæðin falli ekki undir sérstaka vernd skv. 37. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd og jafnframt séu tegundir í mýrunum kringum ána algengar á svæðinu. Beint rask á votlendi sé því takmarkað, þar sem ekki verði farið um mýrar við vegagerð eða við lagningu aðrennislípu. Aðaláhrif á votlendi muni verða af rennislisminnkun í Sandá, en þar sem aðrennislísvæði þess sé ofan árinna muni þau áhrif að öllum líkindum verða lítil. Miðað við umfang framkvæmdarinnar sé ljóst að hún muni ekki valda umtalsverðum umhverfisáhrifum á fuglalíf á svæðinu. Fram kemur að gróður og landslag umhverfis Sandá sé einkar aðlaðandi og vel fallið til útivistar og því telur stofnunin mikilvægt að vel sé vandað til frágangs á mannvirkjum og forðast verði að raska umhverfi árinna að óþörfu. Jafnframt hvetur stofnunin framkvæmdaraðila til þess að taka mið af grenndargróðri við frágang.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Um er að ræða gerð allt að 295 kW virkjunar í Sandá í landi Eyvindartungu, Bláskógabyggð. Framkvæmdin er tilkynningarskyld til ákvörðunar um matsskyldu samkvæmt 6. gr. og lið 13 a í 2. viðauka í lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.

Fyrirhuguð framkvæmd er umfangslítill og mun valda raski á gróðri á afmörkuðum svæðum vegna vegagerðar og lagningu aðrennslisrörs. Skipulagsstofnun telur að draga megi úr áhrifum rasks með vönduðum vinnubrögðum og frágangi. Stofnunin telur líklegt að áhrif á votlendi vegna rennslisminnkunar verði takmörkuð og fyrir liggur að fiskgengd hefur ekki verið í ánni í marga áratugi. Vegna lítills umfangs telur stofnunin að áhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar á fuglalíf verði lítil og fyrirkomulag stíflu sé með þeim hætti að hún verði ekki áberandi í landi.

Í samræmi við 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 hefur Skipulagsstofnun farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu, umsagnir og svör framkvæmdaraðila við þeim. Á grundvelli þessara gagna er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að bygging allt að 295 kW heimarafstöðvar í Eyvindartungu, Bláskógabyggð sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og skuli því ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Framkvæmdin er í samræmi við staðfest aðalskipulag Laugardalshrepps 2000-2012. Skipulagsstofnun vekur athygli á að framkvæmdirnar eru háðar framkvæmdaleyfi Bláskógabyggðar skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 m.s.b.

Samkvæmt 6. gr. laga nr. 106/2000 má kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 24. október 2003.

Hólmfríður Sigurðardóttir

Jakob Gunnarsson

Afrit. Umhverfisráðuneytið, Bláskógabyggð, Fornleifavernd ríkisins og Umhverfisstofnun.

